

A kalauz

„Tudom, ez az ötlet illetlen, képtelen. De nincs rosszabb annál a pillanatnál, amit elszalasztunk. Mégis hogyan ismerhetném meg azt a hölgyet, akit nem szólítok meg?”- gondoltam.

Különös hangulata volt annak a nyárnak. Hirtelen mindenki megkomolyodott. A gyerekek mintha gyorsan megnőttek volna, az öregek pedig abbahagyták a „bezzeg az én időmben!”- t. Mi pedig, akik sem a gyerekek, sem az idősök korosztályához nem tartoztunk, egyszerre éreztük, ránk szakad a magasságos ég. Nap-mint nap újabb és újabb barátok, ismerősök kerestek fel bennünket, hogy elköszönjenek. Sajnos sokuknak erre sem jutott idejük, mert ha megneszelték, hogy behívót kapnak, nagyon gyorsan le kellett lépniük. Mindaddig csak tanultunk, hallottunk a háborúkról, emigrációkról, következményekről, s nem is gondoltunk rá, hogy hasonlóak velünk is megtörténhetnek. Egyszerre tapasztalnunk kellett, hogy az életben nincs komolyabb dolog a háborúnál, még akkor is, ha csak a szele legyint meg. Mert- talán a halálon kívül- nincs nagyobb törés az ember életében, mint az, ha a hazáját elhagyni kényszerül. Lehet, hogy ez közhely, de akkor is... ott, amikor az a hét a politikai ultimátum, a légitámadás előkészületeinek hangulatában telt el, nem tudtam tovább nem gondolni az esetleges váltásra. S akkor az utolsó kiküldetésen történt minden, döntöttem.

Már messze bent voltunk a háborús területen. Egy még nagyjából épen maradt benzinkútnál álltunk. Kissé távolabb, a fák között, úgy tűnt barlang van, én legalább is annak véltem. Társaim- a hivatásos gépkocsi- vezető és fotóriporter- nem figyeltek rám, mert talán elégük volt a várakozásból. Még legalább kétórányi ácsorgás volt előttünk, csak így jutottunk üzemanyaghoz szolgálati járművünkhöz, az újságírói igazolvány sem jelentett előnyt. A vidék igencsak kihaltnak tűnt, ha megállt volna a pillanat, senki sem gondolt volna, hogy itt éppen háború folyik. Akkor sem, ha hallatszott volna időnként a szurdokoktól visszhangosítva az aknavetőök bufogása. Szinte nem is lehet elhinni, hogy léteznek olyanok, akik ember létükből annyira kihámlanak, hogy rombolni, dúlni, ölni készek. Körös- körül a hegyvidék váltakozik dombos, lankás, erdős, termőföldes részekkel.

Másfél órával később elindultunk a hepehupás vidéken. Néha pöfögött egyet a járgány, jelezvén, hogy neki sincs sok hátra, ami nekünk nem számított előnynek. Utazás közben rájöttem, hogy értette édesapám akkoriban, hogy egy katonának az életében három szent dolog van. Család, bajtársak, barátok.

A bajtársakkal eleinte nem érdeklődtünk egymás iránt, kivéve, ha kedd volt. Kedden egyszerűen förtelmes volt az étel, de mi megtanultuk megbecsülni azt. Nemigen volt lehetőségünk válogatni. Örültünk, ha pár

percre érezhettük a tábor konyha felől a készülőben levő étel illatát, vagy rosszabb esetben bűzét. Az utóbbit hála istennek csak két hetente kellett elviselnünk. Igazából elég hamar összeszoktunk, és ráeszméltünk a tényre, hogy sok ismeretlen egy helyen, de közös a cél.

Éjjel megérkeztünk a helyre. Percre pontosan tudtuk, hogy Ők mikor érkeznek oda. Péter odaszólt Daninak, hogy akkor lőjön a fekete ballonkabátos férfira, ha odaér a tartó oszlop alá. Dani hamarabb sütötte el a fegyvert. Ránk néztek, és vadul lőni kezdtek felénk. Hirtelen nem tudtam mit tegyek. Felálltunk, hogy gyorsan lelépjünk, és még csak véletlenül se találjanak meg minket. De mikor hátra fordultunk, két magas, kábé harmincas éveit járó izompacsirta kapott el minket.

Egy hideg, mocskos pincében keltünk fel, kikötve egy rácshoz, véresen. Kevés fény volt a helységben, alig láttam valamit. Undorító szag volt bent. Vajon hány állat veszthette itt életét? Vagy ember... belegondolni is rossz volt. Hunyorogni kezdtem, hátha látok valami felismerhetőt, és hátha eszembe jut, hol is vagyunk. A félhomályból a két gorilla lépett elő, de közöttük ott volt egy másik férfi. Tiszta, drága ruha. Oldalra fésült, fekete haj. Magas, jó vágású fiatalember. Rám nézett, aztán mellém. Megláttam Pétert és Danit. Rosszabbul néztek ki, mint én. Megint rám nézett, és leköpött. Fagyos tekintetét próbáltam folyamatosan állni, és nem megszólalni.

-Kik vagytok?

Nem feleltem.

-Kik vagytok? Ki küldött?

Ekkor sem feleltem, fejemet lehajtottam, mélyen vettem a levegőt. Danira néztem. 17 év alatt sosem láttam sírni, csak mikor az apja meghalt. Onnantól kezdve olyan volt, mintha a testvérem lett volna. Sőt, én mindig testvérként tekintettem rá. Könnyes, fáradt szemekkel fürkészte tekintetem. Amolyan „Kérlek, találj ki valamit” nézése volt.

Aki leköpött, ránézett a másik két emberére, és bólintott. Odaálltak Péterhez. Lelőtték. Élettelen teste ott lógott a rácson. Az öltönyös férfi fegyvert szegezett fejemhez. Dani ordított. Teste megfeszült a vasrácson. Izzadság cseppek hulltak a földre. Vagy a könnycseppjei. Nem tudom.

-Zárjátok börtönbe az ötven leggazdagabb bankárt, és nem lesz háború a Földön – mondta, majd hidegvérrel fejen lőtte Danit. Még egy utolsó könnycsepp legördült arcán. Ekkor már elsírtam magam. Újból bólintott. Elengedtek. Leroskadtam a földre, arra, amin oly sok ember tehetette azt, amit akkor én. Torkom szakadtából hangosan ordítani kezdtem.

A platóra feltettem a holttesteket, így indultunk el vissza a táborba. A csotrogány hangosabban pöfögött, mint az odafele úton. Nem hittem volna, hogy kifogja bírni az utat, de vannak még csodák. Kisírt szemekkel vezetni éjjel? Azt sem találtam kizárható variációnak, hogy belehajtok egy fenyőbe, ugyanis az út mentén temérdek fenyő állt. Amikor beértem a táborba, mindenki egyből észrevette, hogy egyedül léptem be az ajtón. Senki sem kérdezett. A táborvezető mellém állt, kezét a vállamra tette, és betessékelt az irodájába. Mindent elmeséltem. Idegesen belecsapott az asztalába. Kijött velem a kocsihoz, hogy megnézzék a hullákat. Azon a héten péntek tizenharmadikára esett a temetés.

Írtam egy búcsúlevelet, amit eleinte mindenki előtt fel akartam olvasni. De rájöttem, hogy a levél a halottaknak szól, nem pedig az egybegyűlteknak. Így hát inkább elmeséltem a Danival való barátságomat, és mint kisebb közhely, hogy nagyszerű barát volt. De ezzel nem hazudtam.

-Ez szörnyű. Mély részvétem, uram. Maga hány éves volt, mikor besorolták?- kérdezte rekedt hangon a kalauz hölgy.

-Épp friss tizennyolc voltunk Danival.

-És, ha szabad illet kérdezni, hány évesnek tetszik lenni?

-Két hete töltöttem az ötvenhetet.

-Harmincnégy év Dani nélkül... - mondta szomorúan.

-De szép emlékekkel.

-Most hova tart?

-Danihoz.

-Tudja mit? Nem kérek jegyet Öntől...

-Ne haragudjon hölgyem, de le kell szállnom.

-Várjon még egy szóra! Hogy hívják magát?

-Kiss Zoltán. -mondtam, majd kiléptem a kabinból. Éreztem a hátamban a tekintetét. Egyenesen a temetőbe mentem. A katonaságból megmaradt képeinket a sírjára tettem. Naplemente volt. Hűvös, a nyár furcsa. De néha olyan, mintha mellettem lenne a nehéz percekben, vállamra tenné kezét, mint akkoriban a parancsnok. Nem kísérne be egy irodába. Inkább leülne velem egy padra, és velem meredne a naplementébe.